

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 අභිතකර මතය

කටාන ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම්/ ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 (1) උප වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මාගේ වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත් බව හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට කටාන ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අභිතකර මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ අභිතකර මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශ්‍රවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබලවන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟුරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව්කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදකවූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව්කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමේදී ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ අංක 3.28 ඡේදය හා එහි පරිශිෂ්ටය 2 හි පහදාදීම් හා මඟපෙන්වීම්හි EG 6.2 අනුව මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනයේදී වර්ෂය සඳහා අතිරික්තය රු. 55,176,700 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ දක්වා තිබූ රු. 28,421,246 ක් වූ ක්ෂය වියදම වෙනුවට රු.33,641,841 ක් දක්වා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තයට ගලපා තිබුණු රු. 24,217,274ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම හා රු.1,675,514 ක් වූ ණය පොළී වියදම ගලපා නොතිබුණි. තවද ලැබිය යුතු දෑ වල අඩුවීම රු.21,419,127 ක් වියයුතු වුවත් රු.20,697,901 ක් ලෙසද වෙනත් ජංගම වගකීම්වල අඩුවීම රු.31,589,738 ක් වියයුතු වුවත් රු.30,754,838 ක් ලෙසද දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.29 ඡේදය හා එහි පරිශිෂ්ටය 2 හි පහදාදීම් හා මඟපෙන්වීම් හි EG 6.3 අනුව ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ලත් මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී ආයෝජන සඳහා මුදලින් ලැබූ ස්ථාවර තැන්පතු පොළී රු.24,217,274 ක් දක්වා නොතිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ස්ථාවර තැන්පතු නිදහස් කර ගැනීමෙන් රු.83,100,000 ක මුදල් ගලා ඒමක් ද ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා මුදල් ආයෝජනය කිරීම් රු.242,467,247 ක මුදල් ගලායාමක් ද වූ නමුත් ආයෝජන ලෙස රු.159,380,920 ක මුදල් ගලායාමක් පමණක් දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.

(ඇ)	ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.2 ඡේදය අනුව අත්පත් කරගත් දින සිට මාස 03 ක් හෝ ඊට අඩු පරිභ්‍යාජක කාලයක් ඇතිවිට එවැනි කෙටිකාලීන ආයෝජන මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ ලෙස මුදල් ප්‍රවාහය තුළ දැක්විය යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට වූ රු.600,100,000 ක වටිනාකමැති සත්දින තැන්පතු වටිනාකම මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඈ)	ප්‍රමිතියේ 3 වන පරිච්ඡේදයේ 3.30 ඡේදය අනුව හා එහි පරිශීෂය 2 හි පහදාදීම් හා මගපෙන්වීම් හි EG 6.4 ප්‍රකාරව මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී, දිගුකාලීන ණය සඳහා රු.1,265,005 ක් වූ පොලී ආපසු ගෙවීම් දක්වා නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඉ)	ප්‍රමිතියේ 6 වන පරිච්ඡේදය හා එහි පරිශීෂය 2 හි පහදාදීම් හා මගපෙන්වීම්හි EG 3.6 අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වත්කම් අයිතම 10 කට අදාළ පිරිවැය රු.3,218,136 ක අයිතම බැහැර කිරීමෙන් වූ ලාභය/ අලාභය ගණනය කිරීමකින් තොරව පිරිවැය වටිනාකම සමුච්චිත අරමුදලට ගලපා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ප්‍රමිතියට අනුකූලව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කළ යුතුය.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට සභාවට ලැබී නොතිබුණු රු.13,632,835 ක භාණ්ඩ වටිනාකමක් ණයහිමි ලෙස ද රු.4,391,055 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ද රු.9,241,780 ක් ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස ද ගිණුම්ගත කර තිබුණු හෙයින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට ණයහිමි ශේෂය හා ජංගම නොවන වත්කම් ශේෂය වැඩියෙන් ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය අඩුවෙන් ද දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම රු.17,446,375 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස හඳුනාගෙන ගිණුම් තබා නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) 2023 වර්ෂය සඳහා රු.3,450,212 ක ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම ක් ද ඇතුළත්ව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මුදලින් ලද රු.24,217,274 ක් වූ පොළී ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබියයුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය රු.20,707,433 ක් ජංගම වත්කම් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) 2022 වර්ෂයේ සිට 2024 වර්ෂය දක්වා ඉඩම් විකිණීම මත ලැබී තිබුණු බදු රු.1,000,642 ක් ආදායමට ගතයුතු වුවත් තැන්පතු ලෙස රඳවාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.4,500 ක් හා සමුච්චිත අරමුදල රු.996,142 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ඉදිරියේදී ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඊ) සභාව විසින් ඉටුකරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා පරිපාලන වියදම් වෙනුවෙන් සභාව වෙත ලද රු.419,163 ක් සභාවේ ආදායමක් ලෙස දැක්විය යුතු වුවත්, එම වටිනාකම තැන්පතු තුළ රඳවා තබාගෙන තිබුණි.	ඉදිරියේදී ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(උ) 2020 වර්ෂයේ සිට උසාවි දඩ ලෙස ලද රු.170,000 ක් සභාවේ ආදායම් ලෙස හඳුනා නොගෙන තැන්පත් ලෙස රඳවා තබා ගෙන තිබුණි.	ඉදිරියේදී ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඌ) කිඹුලපිටිය ඉද්දගොඩැල්ල මෙන්ඩිස්වත්ත පාර ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ලැබී තිබුණු රු.1,800,000 ක මුදල පුනරාවර්තන ප්‍රදාන ලෙස විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ දැක්විය යුතු වුවත්, තැන්පත් ලෙස දක්වා තිබුණි. එමනිසා එම වටිනාකමින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ඉදිරියේදී ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(එ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලැබී තිබුණු රු.322,000 ක විනෝද බදු තැන්පතු ලෙස රඳවාගෙන තිබුණු හෙයින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.202,000 කින්ද සමුච්චිත අරමුදල රු.120,000 කින්ද අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඒ) පුර නැගුම ශ්‍රවණාගාරය සඳහා සවිකළ ඵලකය හා අලංකාරයට පැළ සිටුවීමට අදාල එකතුව රු.546,000 ක් වූ වියදමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස විස්තීර්ණ ආදායමට ගලපනු වෙනුවට ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඔ) පුරනැගුම ශ්‍රවණාගාරයේ ඉදිකිරීම්වලට අදාළව වැයකරනු ලැබූ රු.97,596,694 ක් 2023 වර්ෂයේ කෙරීගෙන යන වැඩ යටතේ ගිණුම්ගත නොකර ගොඩනැගිලි ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිවැරදි කර තිබුණද, ඒ වෙනුවෙන් 2023 වර්ෂයේදී වෙන්කළ ක්ෂය වටිනාකම වූ රු.2,439,917 ක් ක්ෂය වෙන්කිරීම් ගිණුමෙන් ඉවත්කර නොතිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඔ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ප්‍රාග්ධන ප්‍රදානවලින් වර්ෂයේ ආදායම ලෙස රු.1,021,301 ක් හඳුනාගෙන ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුම හර කර අදාල වත්කම් බාණ්ඩවල ක්ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම් බැර කර තිබුණු හෙයින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ක) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ වත්කම් පන්ති 05 කට අදාළව ක්ෂය වටිනාකම රු.11,943,995 ක් විය යුතු වුවත් රු.12,568,667 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණු හෙයින් අතිරික්තය රු.624,672 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ග) වත්කම් ඉවත්කිරීමේදී ඉවත්කරන වත්කම්වලට අදාළව ක්ෂය වෙන්කිරීම් අදාළ ක්ෂය වෙන්කිරීම් ගිණුම්වලින් ඉවත්කළ යුතු වුවත් , එලෙස ඉවත් නොකිරීම හේතුවෙන් වත්කම් පන්ති 08 ක ක්ෂය වෙන්කිරීම් ගිණුම්වල රු.829,676 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ච) ගොඩනැගිලි සැලසුම් කිරීම හා අධීක්ෂණය හා උපදේශක සමාගම සඳහා වූ වියදම්ද ඇතුළුව මුළු පිරිවැය රු.මිලියන 96.78 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමේදී රු. මිලියන 15.38 ක් ගොඩනැගිලිවලට එකතුකර තිබූ අතර, ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ලෙස ගලපනු වෙනුවට සමුච්චිත අරමුදලට ගලපා තිබුණි.	පිළිගන්නා බව.	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ සමඟ ඉදිරිපත් කළ උපලේඛනවල එකතු හා මූල්‍ය ප්‍රකාශවල ගිණුම් 3 ක ශේෂයන්ගේ එකතුව අතර රු.68,131,387 ක් වූ නොසැසඳීම් පැවතුණි.	පිළිගන්නා බව.	වෙනසට හේතු සොයා නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 571	වර්ෂ දෙක ඉක්මවූ රු. 9,880,318 ක ඉකුත් තැන්පතු නියාදනය කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී සභා ආදායමට ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	මුදල් රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 171,228,358 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.122,351,582 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

		2024				2023			
	ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
		000'	000'	000'	000'	000'	000'	000'	000'
(i)	වරිපනම් හා බදු	51,410	62,336	58,930	35,018	42,901	75,610	77,501	32,458
(ii)	කුලී	10,507	887	878	8	3,531	794	764	209
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	2,460	2,742	2,742	-	2,472	3,046	3,046	-
(iv)	වෙනත් ආදායම්	207,136	283,435	283,435	-	181,974	263,867	263,867	-
		<u>271,513</u>	<u>349,400</u>	<u>345,985</u>	<u>35,026</u>	<u>230,878</u>	<u>343,317</u>	<u>345,178</u>	<u>32,667</u>

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුලු ඇස්තමේන්තුගත ආදායමෙන් සියයට 129 ක් බිල් කර තිබූ අතර පෙර වර්ෂයේ ද මුලු ඇස්තමේන්තුගත ආදායමෙන් සියයට 148 ක් බිල් කර තිබුණි. ඒ අනුව මුලු ආදායම ඇස්තමේන්තු කිරීම තාත්වික නොවීය.	ඉඩම් විකුණුම් බදු ආදායම් වැඩි වී ඇති බව.	තාත්විකව ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට වරිපනම් හිඟය රු.31,769,071 ක් වූ අතර එය 2024 වර්ෂයේ බිල්කිරීම් වටිනාකම මෙන් සියයට 69 ක් විය. එම වටිනාකම තුල වර්ෂ 02 ට වඩා වැඩි කාලයක සිට පවතින හිඟය රු.20,953,049 ක් විය. එය මුළු හිඟ වරිපනම්වලින් සියයට 66 ක් විය. ඒ අනුව සභාව විසින් වරිපනම් අයකර ගැනීමේ ප්‍රගතිය ඉතා පහල මට්ටමක පැවතුණි.	2024 වර්ෂය දක්වා හිඟ වරිපනම් දේපල තහනම් කර අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ වරිපනම් අයකර ගැනීමට කාර්යක්ෂමව කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටුකිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණක් පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාව විසින් කසල බැහැර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙන් ලබාගත යුතු පරිසර බලපත්‍රයේ කාලය 2024 ජුනි 09 දිනෙන් අවසන් වී තිබූ අතර, 2025 මැයි 29 දින වනවිටත් පරිසර බලපත්‍රය ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	පරිසර බලපත්‍රය ලබාගැනීමට අදාළ ඉදිරි කටයුතු සිදුකරන බව.	නියමිත කාලය තුළ පරිසර බලපත්‍රය ලබාගත යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වටිනාකම රු.5,995,000 ක් වූ කාර්යාල කටයුතු පරිගණක ගත කිරීම සඳහා මිලදී ගත් මෘදුකාංගයේ අවසාන වශයෙන් පරිපාලක බලයේ ස්වාධීනත්වය ප්‍රසම්පාදන අස්ථිත්වය වෙත ලබාදී නොමැති අතර, සැපයුම්කාර පාර්ශ්වයම ඕනෑම ස්ථානයක සිට පද්ධතියට පිවිසීමටත් එහි දත්ත වෙනස් කිරීමේ හැකියාවක් පවතින බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව සභාවේ මූල්‍ය ගනුදෙනු සිදුකිරීමට භාවිතා කරනු ලබන පද්ධතියක අවසාන පරිපාලන බලය බාහිර පාර්ශ්වයක් වෙත ලබාදී තිබීමෙන් මූල්‍ය ගනුදෙනුවල පවතින රහස්‍යභාවය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳව විගණනයට සෑහීමකට පත්විය නොහැකි විය.	මෘදුකාංගයේ පරිපාලනය විවිධ පාර්ශ්ව වෙත යොමු නොවීමට හා ආරක්ෂාකාරීවීමට සේවා ආයතනය විසින් ම පරිපාලනය කරන බව.	පරිපාලන බලය බාහිර පාර්ශ්වයක් වෙත ලබාදී තිබීමෙන් මූල්‍ය ගනුදෙනුවල පවතින රහස්‍යභාවය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳව සභාවේ අවධානය යොමුකළ යුතුය.
(ආ) විදි පහන් සවිකිරීම, අළුත්වැඩියා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම		
(i) සභාව විසින් ලැබෙන පැමිණිලි සඳහා පැමිණිලි අංකයක් ලබා නොදීම හේතුවෙන් ලැබෙන පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් පසු විපරම් සිදුකිරීම ගැටළු සහගත වූ අතර විදි පහන් අලුත් සවිකිරීම් සඳහා ලැබෙන ඉල්ලීම් සටහන් කිරීම සඳහා ලේඛනයක් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.	පැමිණිලි අංක ලබාදී පසු විපරම් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	පැමිණිලි සඳහා අංකයක් ලබා දිය යුතු අතර නව සවිකිරීම් සඳහා ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කළ යුතුය.

- (ii) විදුලි කණු අංකනය කිරීමට අදාළව කාලරාමුව, වැයවන පිරිවැය, අනුයුක්ත කරන නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව ආදී තොරතුරු ඇතුළත් කරමින් වැඩ සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීමකින් තොරව ආරම්භකළ ව්‍යාපෘතියක් හේතුවෙන් සභාවේ සම්පත් අනුමතවත් ලෙස භාවිතාවීමත්, සම්පත් නාස්තිවීමක් සිදුවී තිබුණු අතර අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල කරා ළඟාවීමට ද නොහැකි වී තිබුණි.
- (iii)
- (ඇ) 2021 වර්ෂයේ ව්‍යාපෘති 7 කට අදාළව ලැබිය යුතු රු.74,825 ක ශේෂය ලබාගැනීමට හෝ ලැබීමට නොමැතිනම් ඒ බව තහවුරු කරගෙන පොත්වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඈ) 2019 වර්ෂයේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා එකතුව රු.58,471,695 ක් වූ කර්මාන්ත ණයහිමි ශේෂ පියවීමට හෝ පියවීමට නොමැතිනම් තහවුරු කරගෙන කපාහැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඉ) සෑම භාණ්ඩ අයිතමයක් සඳහාම බින් කාඩ්පත් ගබඩාව තුළ පවත්වාගෙන යායුතු වුවත් සභාව විසින් කිසිදු භාණ්ඩ අයිතමයක් සඳහා බින්කාඩ් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.
- අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට නොහැකි වූ බව.
- ශේෂ තහවුරු කරගෙන ලේඛන වලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.
- ලැබිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- ණයහිමි ශේෂ පියවා නිරවුල් කරගත යුතුය.
- ඉදිරියේදී ලේඛනවලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කරන බව.
- ඉදිරියේදී නිවැරදි කරන බව.
- සෑම භාණ්ඩ අයිතමයක් සඳහාම නොග පාලනය සඳහා අවශ්‍ය බින්කාඩ්පත් ගබඩාව තුළ පවත්වාගෙන යායුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කාර්යාල කටයුතු පරිගණකගත කිරීම සඳහා මෘදුකාංග පද්ධතියක් මිලදීගැනීමේදී ලංසු ඉදිරිපත් කළ එකම ආයතනය විසින් ඉදිරිපත් කළ ලංසු වටිනාකම වූ රු.5,995,000 ක් පිළිගැනීමට තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් නිර්දේශ කර තිබූ නමුත් ටෙන්ඩර් කමිටුවක් වෙත ඉදිරිපත්කර අනුමත කරගෙන නොතිබුණි. එලෙසම රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.2 (අ) අනුව ප්‍රසම්පාදන කාලසටහනක් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.3.2 (ඇ) , 2.11.2 , 2.12 (අ), 2.11.3 (අ) , 4.3.1 (අ) , 7.9.1 සහ 9.7.2 අනුව ද කටයුතු කර නොතිබුණි.	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය අනුව මේ වන විට කටයුතු කරන බව.	ජාතික ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.